

**Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка
Національної академії наук України**

СХВАЛЕНО

Вченою радою Інституту літератури
ім. Т. Г. Шевченка НАН України
30 червня 2022 р. (протокол № 3)

**ПРАВИЛА ПРИЙОМУ
до аспірантури та докторантури
Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України на 2022 рік**

Київ 2022

1. Загальні положення

Провадження освітньої діяльності в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України (далі – Інститут літератури) здійснюється відповідно до ліцензії Міністерства освіти і науки України на провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні (наказ МОН України від 26 травня 2017 року № 111-л).

Правила прийому до аспірантури та докторантури Інституту літератури на 2022 рік (далі – Правила прийому) розроблені відповідно до Закону України «Про вищу освіту»; Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261; Умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році, затверджених наказом МОН від 13.10.2021 р. № 1098 та Положення про Приймальну комісію вищого навчального закладу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15.10. 2015 р. № 1085 (реєстрація Мінюсту України 04 листопада 2015 р. № 1353/27798); Переліку галузей знань і наукових спеціальностей, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 та наказу Міністерства освіти і науки України від 06.11. 2015 р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266»; постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1050 «Деякі питання стипендіального забезпечення»; Статуту Інституту літератури.

Правила прийому до аспірантури та докторантури затверджуються Вченою радою Інституту літератури. Затвержені правила прийому до аспірантури та докторантури діють протягом календарного року. При необхідності до них вносяться зміни для приведення у відповідність до законодавчих і нормативно-правових документів України, відомчих актів НАН України та установчих документів Інституту літератури. Зміни до діючих Правил прийому оформляються у вигляді додатків, вносяться за ухвалою Вченої ради і затверджуються наказом директора.

Інститут літератури оголошує прийом на 2022 рік до аспірантури на здобуття ступеня доктора філософії та докторантури на здобуття ступеня доктора наук за науковою спеціальністю:

Код та найменування галузі знань	Шифр та найменування спеціальності	Ліцензований обсяг (особи)
03 Гуманітарні науки	035-Філологія	5

До аспірантури та докторантури Інституту літератури приймаються громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які проживають на території України на законних підставах. Підготовка іноземних громадян та осіб без громадянства здійснюється згідно із законодавством України на підставі:

- міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
- угод НАН України про міжнародну академічну мобільність;
- загальнодержавних програм;
- договорів, укладених Інститутом літератури з фізичними або юридичними особами.

Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним замовленням і не захистила дисертацію або була відрахована достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування державі коштів, витрачених на її підготовку, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України (постанова Кабінету Міністрів України № 658 від 26 серпня 2015 року «Порядок відшкодування коштів державного або місцевого бюджету, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців»).

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить 4 роки доктора наук у докторантурі – 2 роки.

2. Вимоги до вступників

2.1. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту за освітнім ступенем «магістр» (освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст»).

2.2. Для здобуття ступеня доктора наук до докторантури приймаються на конкурсній основі особи, які мають науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук), опубліковані праці з обраної спеціальності як у вітчизняних фахових виданнях, так і в закордонних реферованих журналах, індексованих в наукометричних базах, затверджених МОН України, та наукові здобутки, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії і які в змозі на високому науковому рівні проводити фундаментальні та прикладні дослідження.

3. Фінансування підготовки доктора філософії та доктора наук

Фінансування підготовки докторів філософії у Інституті літератури здійснюється за рахунок коштів:

- державного бюджету України (за державним замовленням);
- фізичних чи юридичних осіб (на умовах контракту).

Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється:

- у докторантурі Інституту літератури за очною (денною) формою навчання;
- шляхом самостійної підготовки наукових досягнень до захисту.

4. Строки та порядок прийому документів, вступних іспитів та зарахування на навчання

4.1. Прийом документів, вступні іспити та зарахування вступників для здобуття ступеня доктора філософії та доктора наук проводяться у строки, визначені розпорядженням Президії НАН України.

4.2. Інформація про строки прийому документів висвітлюються в оголошенні про прийом до аспірантури (докторантури) Інституту літератури, яке розміщується на вебсайті установи (<http://www.ilnan.gov.ua>) та (за потреби) може надсилатися до профільних установ і навчальних закладів.

4.3. Терміни прийому документів для вступу до аспірантури та докторантури Інституту літератури:
документи приймає начальник відділу кадрів (к. 319) або учений секретар Інституту літератури (к. 317) з 1.07.2022 р. до 25.08.2022 р.:

- вівторок, четвер – з 11.00 год. до 16.00 год.;
- обідня перерва з 13.00 до 14.00.

4.4. Вступники до аспірантури проходять співбесіду з передбачуваним науковим керівником, що його попередньо призначає директор Інституту. Науковий керівник надає до комісії підписаний ним висновок про результати співбесіди за встановленою формою (*додаток 1*).

4.5. Строк здачі вступних іспитів встановлюється згідно з визначеними розпорядженням Президії НАН України термінами, затверджується наказом директора Інституту та оприлюднюється шляхом розміщення інформації на вебсайті Інституту літератури (<http://www.ilnan.gov.ua>).

4.6. Вступний іспит з іноземної мови вступники до аспірантури Інституту літератури здають у Центрі наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України (вул. Трьохсвятительська, 4, м. Київ, 01001) за розкладом, визначеним для наукових установ розпорядженням Президії НАН України.

4.7. Інформація про строки, час і місце проведення вступних іспитів та про строки зарахування до аспірантури Інституту літератури доводиться до кожного зі вступників у індивідуальному порядку в письмовій формі (звичайною або електронною поштою).

4.8. Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі про вищу освіту, за рішенням приймальної комісії можуть бути призначені додаткові вступні випробування у вигляді співбесід за затвердженими програмами відповідно до напрямів спеціалізації.

5. Перелік документів, що подаються вступниками

5.1. Вступники до аспірантури подають такі документи:

- заяву на ім'я директора Інституту літератури;
- копію диплома магістра з додатками про закінчення вищого навчального закладу із зазначенням одержаної кваліфікації;
- особовий листок з обліку кадрів із фотографією (завірений на останньому місці роботи/навчання);
- медичну довідку форми 086/о;
- копію сертифіката тестів з іноземної мови рівня не нижче B2 (за наявності);
- ксерокопії публікацій за спеціальністю (за наявності);
- реферат за обраною спеціалізацією, у якому обґрунтовується вибір тематики майбутньої дисертації, підготовлений відповідно до вимог (додаток 2 до Правил прийому до аспірантури Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України);
- три фотокартки розміром 3x4 см;
- 2 конверти (з марками по Україні) зі зворотною адресою;
- копію паспорта (сторінки 1-2 і сторінка з відомостями про місце реєстрації) або іншого документа, що посвідчує особу та громадянство (відповідно до ст. 5 Закону України «Про громадянство України»).

Особи, які здобули вищу освіту за кордоном, до копії диплома обов'язково додають свідоцтво компетентного органу про визнання документа про вищу освіту відповідно до вимог «Порядку визнання здобутих в іноземних вищих навчальних закладах ступенів вищої освіти», затвердженого наказом МОН України № 504 від 05.05.2015.

Оригінали паспорта (документа, що заміняє паспорт), диплома про вищу освіту, сертифіката тестів з іноземної мови пред'являються вступниками особисто.

Подані вступниками міжнародні сертифікати з іноземної мови, що засвідчують рівень B2 або вищий, до початку вступних випробувань можуть направлятися для проведення експертизи на відповідні кафедри Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України.

5.2. Вступники до докторантури подають такі документи:

- заяву на ім'я директора Інституту літератури;
- особовий листок з обліку кадрів з фотокарткою, завірений за місцем роботи;
- засвідчену копію диплома про вищу освіту;
- засвідчену копію диплома доктора філософії (кандидата наук);
- засвідчену копію атестата про присвоєння вченого звання (за наявності);
- список наукових праць встановленого зразка та додаток до нього із переліком робіт, опублікованих у фахових виданнях за темою дисертації;

- розгорнутий план дослідницької роботи та докторської дисертації;
- письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науковим працівником Інституту літератури, зі згодою бути науковим консультантом вступника у разі його прийому до докторантури;
- висновок двох докторів наук щодо дисертації вступника, з підтвердженням, що робота виконана не менше ніж на 70 %;
- направлення (рекомендація) Вченої ради наукової установи (вищого навчального закладу) (при наявності);
- копію паспорта (сторінки 1-2 і сторінка з відомостями про місце реєстрації) або іншого документа, що посвідчує особу та громадянство (відповідно до ст. 5 Закону України «Про громадянство України»);
- Оригінали паспорта (документа, що його заміняє), дипломів про освіту та присудження наукового ступеня, атестата про присвоєння вченого звання пред'являються вступниками особисто.
- До диплома доктора філософії, виданого за кордоном, додається нотаріально засвідчений переклад українською мовою.

6. Умови допуску до вступних іспитів для вступу в аспірантуру

6.1. Для проведення прийому до аспірантури створюється приймальна комісія Інституту літератури (далі – Приймальна комісія), головою якої є директор Інституту літератури.

6.2. Вимоги до складу, строків повноважень, обов'язків і умов роботи Приймальної комісії визначаються Положенням про Приймальну комісію Інституту, що затверджується наказом директора Інституту.

6.3. Рішення про допуск до складання вступних іспитів до аспірантури виносяться Приймальною комісією за результатами розгляду висновку передбачуваного наукового керівника та реферату за програмою доктора філософії зі спеціальності претендента, а також поданих ним наукових праць (при наявності).

Приймальна комісія може призначати співбесіду зі вступником та презентацію ним його наукового реферату зі спеціальності.

Якщо висновок наукового керівника, результати співбесіди і розгляду реферату зі спеціальності не дають підстав рекомендувати претендента до вступу в аспірантуру, він (претендент) не допускається до вступних іспитів.

6.4. Приймальна комісія може відмовити вступнику в допуску до складання вступних іспитів до аспірантури в разі неподання у встановлений термін усіх або окремих документів.

6.5. Працюючим особам, які за рішенням Приймальної комісії допущені до складання вступних іспитів до аспірантури, надається довідка для отримання додаткової оплачуваної відпустки з розрахунку 10 днів на кожний іспит згідно ст. 216 Кодексу законів про працю України.

7. Організація та проведення вступних іспитів до аспірантури

7.1. Вступники до аспірантури Інституту літератури складають вступні іспити зі спеціальності 035-Філологія (в обсязі відповідної програми освітнього рівня магістра з обраної спеціальності), філософії, іноземної мови (в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти). Вступник, який підтвердив свій рівень знань, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом.

7.2. Додаткові вступні випробування для осіб, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі магістра, призначаються рішенням Приймальної комісії протягом трьох робочих днів від дня подання документів вступником. Повідомлення про таке рішення направляється вступнику не пізніше наступного робочого дня після його прийняття.

Оцінювання додаткових вступних випробувань відбувається за двобальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано». У тому випадку, коли за додаткове вступне випробування вступник отримав оцінку «не зараховано», він не допускається до наступного вступного іспиту і позбавляється права брати участь у конкурсі.

7.3. Оцінка вступного іспиту зі спеціальності (за напрямом *спеціалізації*) здійснюється за п'ятибальною системою. Вступник, який отримав зі спеціальності оцінку нижче трьох балів до подальшого складання вступних випробувань та участі в конкурсі на навчання за державним замовленням не допускається.

7.4. Особи, які без поважних причин не з'явилися на вступні іспити у визначений розкладом час, а також ті, знання яких було оцінено як «незадовільно», до участі в наступних вступних іспитах не допускаються.

7.5. Повторне складання вступних іспитів не дозволяється. Результати вступних випробувань дійсні для вступу до аспірантури протягом одного календарного року.

7.7. Вступні іспити до аспірантури проводяться предметними комісіями у кількості 3-5 осіб, які призначаються директором Інституту літератури з числа провідних учених – докторів наук та докторів філософії (кандидатів наук).

8. Умови зарахування до аспірантури

8.1. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури Приймальна комісія ухвалює рішення щодо кожного вступника індивідуально.

8.2. Зарахування на загальних підставах проводиться за сумою балів, отриманих за вступні іспити.

8.3. У разі одержання однакової кількості балів за результатами складання вступних іспитів переважне право при зарахуванні до аспірантури матимуть вступники які:

- отримали вищий бал за результатами складання іспиту з наукової спеціальності;
- мають наукові публікації у фахових виданнях;
- мають сертифікат міжнародного зразка з іноземної мови за професійним спрямуванням, що підтверджує рівень B2 або вище;
- мають стаж роботи за фахом

8.4. Вступники до аспірантури, які не пройшли за конкурсом на навчання за держзамовленням, мають право на зарахування на навчання за кошти юридичних та фізичних осіб (за контрактом).

8.5. Прийом на навчання за кошти юридичних та фізичних осіб (за контрактом) здійснюється у межах ліцензованого обсягу.

Обсяг прийому на навчання за кошти юридичних та фізичних осіб визначається як різниця між ліцензованим обсягом та кількістю осіб, прийнятих на навчання за держзамовленням. Цей обсяг може коригуватися з урахуванням фактичного виконання державного замовлення протягом року.

8.6. Про рішення приймальної комісії вступник повідомляється протягом п'яти робочих днів від дати прийняття рішення.

8.7. Зарахування до аспірантури проводиться наказом директора на підставі рішення Приймальної комісії.

8.8. Трудова книжка (за наявності) із записом про звільнення з останнього місця роботи у зв'язку зі вступом до аспірантури та копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера подаються вступником особисто в десятиденний термін після зарахування на навчання. Військовозобов'язані та призвані на військову службу особи подають військовий квиток або приписне посвідчення.

8.9. Особи, які вступають на навчання до аспірантури за державним замовленням повторно, після їх зарахування подають документ, що підтверджує повне або часткове відшкодування коштів до державного бюджету в розмірі, обчисленому в установленому порядку. Аспірант, який не подав зазначеного документа у визначений термін, підлягає негайному відрахуванню з числа здобувачів вищої освіти за держзамовленням.

8.10. Розмір стипендії аспірантам, які навчаються за держзамовленням, встановлюється згідно вимог постанови Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1050 «Деякі питання стипендіального забезпечення») та на підставі відповідних розпоряджень Президії НАН України.

Особам, що навчаються в аспірантурі за контрактом, міжнародними договорами, грантами тощо призначення стипендій здійснюється згідно з умовами відповідних угод.

9. Умови вступу та зарахування до докторантури

9.1. Документи від претендентів для вступу до докторантури за державним замовленням приймаються до кінця липня 2022 року.

9.2. Розгорнута пропозиція претендента, у якій міститься план дослідницької роботи та план-проспект дисертації, надається до відповідного наукового підрозділу (відділу) Інституту літератури (згідно обраної спеціалізації).

9.3. Науковий підрозділ у місячний термін з часу отримання документів заслуховує наукові доповіді претендентів на вступ до докторантури, розглядає розгорнуті плани роботи над дисертацією і шляхом голосування визначає можливість зарахування до докторантури та подає висновки на розгляд Вченої ради Інституту літератури.

9.3. Вчена рада в місячний термін розглядає висновки відділу про вступника та приймає рішення щодо рекомендації його на навчання в докторантурі та щодо наукового консультанта з числа наукових працівників зі ступенем доктора наук із відповідної спеціальності.

9.4. У випадку планування навчання особи за рахунок коштів державного бюджету України (за державним замовленням) довідка про вступника, як імовірного претендента на навчання в докторантурі, у визначені НАН України терміни надсилається до Президії НАН України у складі пакету документів, які подаються на участь у відборі виконавців державного замовлення на підготовку наукових кадрів відповідно до вимог розпорядження Президії НАН України від 14.06.2013 р. № 409.

9.5. Рішення Вченої ради про рекомендацію на навчання в докторантуру затверджується і оформляється наказом директора Інституту літератури лише після надходження розпорядження Президії НАН України, яким визначені квоти для установи на навчання в докторантурі за держзамовленням на відповідний рік.

9.6. У разі надходження документів і позитивних рішень Вченої ради від більшої кількості осіб, аніж виділені квоти на навчання в докторантурі за державним замовленням на поточний рік, вибір претендентів, відповідно до квоти, здійснюється Вченою радою (таємним чи відкритим голосуванням – за вибором Вченої ради).

9.7. Вступники до докторантури, які не пройшли за конкурсом на навчання за держзамовленням, мають право на зарахування на навчання за кошти юридичних та фізичних осіб (за контрактом).

9.8. Всі документи вступників до докторантури, разом з відповідно оформленими рішеннями Вченої ради, передаються до Відділу кадрів.

9.9. Про зарахування або про відмову в зарахуванні до докторантури вступник повідомляється в п'ятиденний термін з дня прийняття рішення.

9.10. Трудова книжка із записом про звільнення з останнього місця роботи у зв'язку зі вступом до докторантури, копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера та військовий квиток (чоловіки до 60 років) подаються докторантом особисто у десятиденний термін після зарахування на навчання.

9.11. Особи, які вступають на навчання до докторантури за державним замовленням повторно, після їх зарахування подають документ, що підтверджує повне або часткове відшкодування коштів до державного бюджету. Докторант, який не подав зазначеного документа у визначений термін, підлягає негайному відрахуванню з числа здобувачів вищої освіти за держзамовленням.

9.12. Розмір стипендії докторантам, які навчаються за держзамовленням, встановлюється згідно вимог постанови Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1050 «Деякі питання стипендіального забезпечення») та на підставі відповідних розпоряджень Президії НАН України. Особам, що навчаються в докторантурі за контрактом, міжнародними договорами, грантами тощо призначення стипендій здійснюється згідно з умовами відповідних угод.

ВИМОГИ
до оформлення та змісту реферату
за програмою доктора філософії зі спеціальності 035-Філологія
вступника до аспірантури Інституту літератури
ім. Т. Г. Шевченка НАН України

1. Реферат за програмою доктора філософії зі спеціальності 035-Філологія подається до Приймальної комісії у роздрукованому вигляді, з підписом автора та передбачуваного наукового керівника. Обсяг основного тексту – від 20 до 24 сторінок (без урахування титульної сторінки, анотації, списку посилань та можливих додатків).

2. Реферат готується українською мовою, шрифт Times New Roman 14, через 1,5 інтервали, усі поля 2 см.

3. Структура реферату:

- титульна сторінка (зразок додається);
- анотація та ключові слова (до однієї сторінки);
- зміст;
- розділи реферату, які розкривають наукову проблему, заявлену у назві (кількість розділів – на розсуд автора); реферат обов'язково має містити розділи «Вступ» і «Висновки». У «Вступі» необхідно коротко відбити такі питання:
 - актуальність досліджень за темою;
 - стан розроблення наукової проблеми (питання) в Україні та за кордоном;
 - об'єкт і предмет дослідження;
 - мета досліджень, дослідницькі завдання та методичні підходи для їх вирішення;
 - очікувані результати, їхня новизна, наукове і практичне значення;
 - наукові розробки та досвід автора (бакалаврські, магістерські роботи;
 - публікації, стажування, робота на посаді в наукових установах та ін., які пов'язані з темою дослідження;
 - короткий робочий план виконання дослідження (за роками);робота має містити список посилань чи список літератури; додатки (при потребі).

4. Реферат зі спеціальності підписується вступником та передбачуваним науковим керівником на останній сторінці тексту (з прізвищем та ініціалами після підпису).

**Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка
Національної академії наук України**

РЕФЕРАТ

за програмою доктора філософії зі спеціальності 035 – Філологія
спеціалізація _____

[ТЕМА РЕФЕРАТУ]

Вступник: _____

[ПІБ повністю]

[тел., e-mail]

Передбачуваний науковий керівник:

[наук. ступінь, вч. звання, ПІБ повністю, - заповнюється

вченим секретарем Інституту]

Київ 2022

Директору Інституту літератури
ім. Т. Г. Шевченка НАН України,
академіку НАН України
Миколі Григоровичу Жулинському

(ПІБ, телефон, e-mail, поштова адреса)

ЗАЯВА

Прошу допустити мене до складання вступних іспитів в аспірантуру Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України у 2022 році зі спеціальності 035-Філологія, *спеціалізація* _____.
Тема реферату за програмою доктора філософії зі спеціальності 035-Філологія:

Сертифікат тестів з іноземної мови рівня B2 та вище _____
(маю, не маю)

Вступний іспит складатиму з _____ мови.
(іноземної)

(дата)

(підпис)